

Historické pramene o sv. Cyrilovi a Metodovi

Zostavila Elena Šubjaková

Na verejnosti objavujú sa vyjadrenia typu: "Cyrilo-metodská misia bola iba epizodická záležitosť", alebo "Kontinuita pôsobenia Cyrila a Metoda na našom území je mýtom" a pod. Podľa Vladimíra Turčana z bratislavského Archeologického ústavu legenda vznikla predovšetkým nekritickým prijatím správ Metodových žiakov v období národného prebúdzania. Túto myšlienku p. Turčan všade rozširuje a pri organizovanej prehliadke pre pedagógov na výstave "Veľká Morava" (Bratislavský hrad 2015) verejne prehlásil, že **nemáme žiadne západné pramene** o pôsobení Cyrila a Metoda u nás. Nikto z pedagógov mu nevedel oponovať! Bolo zrejmé, že o tejto histórii nemajú ani potuchy. Preto ponúkame prehľad všetkých **37 doposiaľ známych prameňov** na cyrilo-metodskú tému:

ZÁPADNÉ PRAMENE O CYRILOVI A METODOVI

Slovenské pramene 9. stor.:

Slovo o preklade od Konštantína Filozofa

Proglas

Život Konštantína Filozofa

Život Metoda

Pochvaly Cyrilovi a Metodovi

Spis o písmenách - Naum

Služba Metodovi - Konštantín Preslavský

Pápežské buly:

Hadrián II. r. 869

Ján VIII. r. 879 a 880

Štefan V. r. 885

Splytské synody r. 925 a iné

Inocent III. r. 1221

Inocent IV. r. 1243 potvrdil platnosť slovenského liturgického jazyka s odvolaním sa na bulu Hadriána II.

Benedikt XIV. 1754 potvrdil platnosť slovenského liturgického jazyka¹

Lev XIII. r. 1880

Benedikt XV. 1921

Ján XXIII. 1963

Pavol VI. 1969

Ján Pavol II. 1980 ustanovil **sv. Cyrila a Metoda za patrónov Európy** a mnohé jeho listy a homílie

Rím:

Portrét **Konštantína Filozofa - Cyrila** nad jeho hrobom v baz. S. Clemente r. 869 - štvorcový nimbus je znakom, že v čase portrétovania daná osoba ešte žila, t.j. že ide o **skutočnú podobu Konštantína Filozofa z 9. stor.**

Rímska Legenda od biskupa Gaudericha - Rím. *okolo r. 873*

Bibliotekár Anastázus o Cyrilovi a ostatkoch Klementa - korešpondencia biskup. Anastázia - *okolo r. 873*

Freska **Príchod Konštantína Filozofa a Metoda do Ríma** v baz. S. Clemente z 11. stor.

Mozaikové portréty Konštantína Filozofa a Metoda v baz. Sv. Praxedy

Rímske kalendárium uvádza sviatok sv. biskupov Cyrila a Metoda na **9. marec**

Nemecké pramene:

Obrátenie Bavorov a Korutáncov - *spis bavorských biskupov* - **Conversio** r. 871

Zápis v Knihe bratstva v Reichenau okolo r. 872

Johanis abbas 13. stor.

¹ Zmienka o tom je v bule Grande munus pp. Leva XIII. z r. 1880

České pramene

Kristiánova legenda Praha 10. stor.

Kozmas Kronika česká 12. stor.

Moravská legenda

Crha a Strachota

Zoznam olomouckych biskupov

VÝCHODNÉ PRAMENE O CYRILOVI A METODOVI

Kalendárium v Assemanovom kódexe - 10. stor. - uvádza sviatok sv. Cyrila a Metoda v deň ich zosnutia

Životy Naumov

Proložné životy

freska biskupov Cyrila a Klimenta Slovenského v chráme Sv. Sofie, Ochrid 11. stor

Nestor **Povešť dávnych čias** - Kyjev 11. stor.

Bulharské synodikum biskupov

Kyjev 11. stor. - chrám Sv. Cyrila a Metoda - freska biskupa Cyrila a opáta Metoda pred byz. cisárom Michalom

grécky arcibiskup Teofylakt - **Život Klimentov Veľký** Ochrid 12. stor

Ochridská legenda - grécky arcibiskup Chomatian 13. stor

Pochvaly a Služby

Pramene o Cyrilovi a Metodovi spolu :

1. Slovo o preklade od Konštantína Filozofa
2. PROGLAS
3. Život Konštantína Filozofa
4. Pochvala Konštantínovi Cyrilovi
5. Život Metoda
6. Pochvala Cyrilovi a Metodovi
7. Spis o písmenách - Naum
8. Služba Metodovi - Konštantín Preslavský
9. Hadrián II. r. 869
10. Ján VIII. r. 879 a 880
11. Štefan V. r. 885
12. Splytské synody r. 925 a iné
13. Inocent III. r. 1221
14. Benedikt XIV. 1754
15. Lev XIII. r. 1880
16. Portrét **Konštantína Filozofa - Cyrila** nad jeho hrobom v baz. S. Clemente r. 869
17. Rímska Legenda od biskupa Gaudericha - Rím. okolo r. 873
18. Bibliotekár Anastázus o Cyrilovi - korešpondencia biskup. Anastázusa - *okolo r. 873*
19. Conversio r. 871
20. Zápis v Knihe bratstva v Reichenau okolo 872
21. Kristiánova legenda Praha 10. stor.
22. Freska **Príchod Konštantína Filozofa a Metoda do Ríma** v baz. S. Clemente z 11. stor.
23. Mozaikové portréty Konštantína Filozofa a Metoda v baz. Sv. Praxedy z 11. stor.
24. Kalendárium v Assemanovom kódexe - 10. stor.
25. Freska biskupov Cyrila a Klimenta Slovenského v chráme Sv. Sofie, Ochrid 11. stor
26. Bulharské synodikum biskupov
27. Nestor **Povešť dávnych čias** - Kyjev 11. stor.
28. Kyjev 11. stor. - chrám Sv. Cyrila a Metoda - freska biskupa Cyrila a opáta Metoda pred byz. cisárom Michalom
29. Život Klimentov Veľký - grécky arcibiskup Teofylakt - Ochrid 12. stor
30. Johanis abbas 13. stor.
31. Život Naumov
32. Proložné životy
33. Pochvaly
34. Služby
35. Rímske kalendárium - uvádza sviatok sv. biskupov Cyrila a Metoda na **9. marec**

- 36. Crha a Strachota
- 37. Zoznam olomouckych biskupov